

สำเนา สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี วันที่ 272 วันที่ 12 มกราคม 2521

ที่ สร.0203/ว.5

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

11 มกราคม 2521

เรื่อง หลักเกณฑ์การแต่งเครื่องแบบข้าราชการพลเรือน

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์การแต่งเครื่องแบบข้าราชการพลเรือน

ด้วยคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาระเบียงสำนักนายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาเห็นควรให้มีหลักเกณฑ์การแต่งเครื่องแบบข้าราชการพลเรือนในงานพิธีต่าง ๆ จึงได้เสนอหลักเกณฑ์การแต่งเครื่องแบบข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ 67 (พ.ศ.2520) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช 2478 ในงานพิธีต่าง ๆ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังที่ไต่ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2521

จึงเรียนมาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ)

ปลั่ง มีจุล

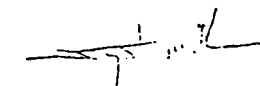
(นายปลั่ง มีจุล)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติกรรม

โทร.2810007

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสมฤดี ก่าป็น)

นิติกร ๔

หลักเกณฑ์การแต่งเครื่องแบบข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบข้าราชการพลเรือนฉบับที่ 67 (พ.ศ. 2520) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช 2478 ในงานพิธีต่าง ๆ

การแต่งเครื่องแบบข้าราชการพลเรือนในงานพิธีต่าง ๆ แบ่งออกเป็น

3 ประเภท คือ

1. งานพระราชพิธีและรัฐพิธี

การแต่งเครื่องแบบของข้าราชการพลเรือนในงานพระราชพิธีและรัฐพิธีให้แต่งตามหมายรับสั่ง หรือหมายกำหนดการ

2. งานพิธีที่ทางราชการจัดขึ้น

การแต่งเครื่องแบบข้าราชการพลเรือนในงานพิธีที่ทางราชการจัดขึ้น

ให้แต่งดังนี้

ลำดับที่	ประเภทของงาน (พิธี)	การแต่งกาย
1	งานสโมสรสันนิบาต ที่ทางราชการจัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินี และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ในโอกาสสำคัญ เช่น งานวันเฉลิมพระชนมพรรษา งานวันฉัตรมงคล งานรัชดาภิเษก เป็นต้น	เครื่องแบบสโมสรหรือเครื่องแบบเต็มยศ
2	งานพิธีอย่างอื่นที่ทางราชการจัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ในโอกาสสำคัญ เช่น งานวันเฉลิมพระชนมพรรษา หรืองานวันฉัตรมงคล เป็นต้น	เครื่องแบบเต็มยศ
3	รับ - ส่งเสด็จ ที่เสด็จพระราชดำเนินไม่เป็นทางราชการ	แต่งกายตามหมายกำหนดการหรือหมายรับสั่ง

ลำดับที่	ประเภทของงาน (พิธี)	การแต่งกาย
4	รับ - ส่งเสด็จ ที่เสด็จพระราชดำเนินไม่เป็นทางราชการ	เครื่องแบบปกติภาคี คอพับ ผูกชายผูกคอ
5	เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในพระราชฐาน	เครื่องแบบปกติขาว
6	เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทตามท้องถนนที่เสด็จพระราชดำเนินไม่เป็นทางการ	เครื่องแบบปกติภาคี คอพับ ผูกชายผูกคอ
7	รับ - ส่งเสด็จ ตามเสด็จ หรือเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในท้องถนนกันดาร	เครื่องแบบปกติภาคี คอพับ
8	ลงนามถวายพระพรในโอกาสต่าง ๆ ที่สำนักพระราชวังจัดขึ้นในพระราชฐาน	เครื่องแบบปกติขาว
9	ลงนามถวายพระพรที่ทางราชการในส่วนภูมิภาคจัดขึ้นและมีงานบำเพ็ญกุศลนอมนิเวศน์ ถวาย	เครื่องแบบปกติขาว
10	ลงนามถวายพระพรที่ทางราชการในส่วนภูมิภาคจัดขึ้น	เครื่องแบบปกติภาคี คอพับ ผูกชายผูกคอ
11	เฝ้าถวายพระพรหรือถวายของที่ระลึกแด่พระบรมราชวงศ์ชั้นสูง	เครื่องแบบปกติขาว
12	งานวางพวงมาลาพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระมหากษัตริยาธิราช หรือพระอนุสาวรีย์พระบรมราชวงศ์ชั้นสูง	เครื่องแบบปกติขาว
13	พิธีมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ส่วนราชการต่าง ๆ จัดขึ้น	เครื่องแบบปกติขาว
14	วางศิลาฤกษ์ หรือ เปิดสถานที่ราชการ	เครื่องแบบปกติขาวหรือ เครื่องแบบปกติภาคีคอพับ ผูกชายผูกคอ
15	เปิดอนุสาวรีย์ วางพวงมาลาอนุสาวรีย์บุคคลสำคัญของชาติ หรืออนุสาวรีย์ที่ทางราชการสร้างขึ้น	เครื่องแบบปกติขาวหรือ เครื่องแบบปกติภาคีคอพับ ผูกชายผูกคอ

* เครื่องแบบปกติภาคีคอพับ ปัจจุบันคือ เครื่องแบบปฏิบัติราชการสีภาคีคอพับ

ลำดับที่	ประเภทของงาน (พิธี)	การแต่งกาย
16	งานวันที่ระลึก งานมงคล งานนักขัตฤกษ์ หรืองานบำเพ็ญกุศล ของทางราชการ ซึ่งมีโองานที่เกี่ยวข้องกับองค์พระมหากษัตริย์	เครื่องแบบปกติขาว หรือเครื่องแบบปกติกา ก็คอพับ ผูกชายผูกคอ
	งานพระราชทานเพลิงศพที่ทางราชการ จัดให้มีขึ้น	เครื่องแบบปกติขาว ไว้ทุกข์ หรือเครื่องแบบ ปกติกาที่คอพับ ผูกชาย- ผูกคอ
18	งานบำเพ็ญกุศลหรือฌาปนกิจศพที่ทางราชการ จัดขึ้น	เครื่องแบบปกติกาที่คอพับ ผูกชายผูกคอ

3. งานพิธี ของเอกชน

การแต่งเครื่องแบบข้าราชการพลเรือนไปร่วมงานพิธีของเอกชน ให้แต่ง

ดังนี้

3.1 งานพิธีส่วนบุคคลโดยเฉพาะ ให้แต่งเครื่องแบบปกติกาที่คอพับไม่
ผูกชายผูกคอ สำหรับงานพิธีที่เกี่ยวข้องกับการตาย ให้แต่งเครื่องแบบปกติกาที่คอพับแขนยาว ไม่ผูก
ชายผูกคอ

3.2 งานพิธีที่เกี่ยวข้องประเพณีของท้องถิ่นหรือชุมชน ให้แต่งเครื่องแบบปกติขาว
หรือเครื่องแบบปกติกาที่คอพับ ไม่ผูกชายผูกคอ

คำอธิบายประกอบข้อ 2

เรื่อง การแต่งเครื่องแบบข้าราชการพลเรือนในพิธีการที่ทางราชการจัดขึ้น

1. คำว่าเสด็จพระราชดำเนินเป็นทางราชการ หมายถึงการเสด็จพระราชดำเนินที่ทางสำนักพระราชวังได้ออกหมายกำหนดการหรือหมายรับสั่ง ครงใดที่มีได้ออกหมาย เช่น การเสด็จเยี่ยมหมู่บ้านในชนบทระหว่างเสด็จแปรพระราชฐานประทับแรม ณ ต่างจังหวัด การเสด็จพระราชดำเนินนั้นไม่ถือว่าเป็นการเสด็จเป็นทางราชการ

2. เป้าหูละอองรุสึพระบาทในพระราชฐาน หมายถึงการเฝ้าเพื่อกิจการต่าง ๆ รวมทั้งการเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคลนอกการพระราชพิธีด้วย ถ้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคล ในการพระราชพิธี เช่น เฝ้าในการออกมหาสมาคมเนื่องในงานเฉลิมพระชนมพรรษา ต้องแต่งกายตามหมายกำหนดการ

3. พระบรมราชวงศ์ชั้นสูง หมายถึงพระราชวงศ์ที่เป็นพระเจ้าอโอรส พระราชธิดา สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ - พี่นางเธอ สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ - น้องนางเธอ และพระมเหสีรองในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทุกรัชกาล

4. งานพระราชทานเพลิงศพหรืองานมาเพื่ออุทิศศพที่ทางราชการจัดขึ้น หมายถึงการศพที่ทางราชการทั่วไปจัดขึ้น มีใ้การศพที่สำนักพระราชวังจัดเป็นงานหลวง งานศพที่สำนักพระราชวังจัดเป็นงานหลวง แต่งกายตามหมายกำหนดการ หรือหมายรับสั่ง

5. งานใดซึ่งได้ให้คำแนะนำไว้ว่าให้แต่งเครื่องแบบปกติขาว หรือปกติกาที่คอปับผู้บัญชาการคนนั้น ไม่หมายความว่าแนะนำให้ไปในงานแต่งกายแบบใดแบบหนึ่งก็ได้ เพราะจะคลุกคลีไม่งามตา แต่หมายความว่าให้หน่วยราชการที่เป็นเจ้าของงานใช้ดุลพินิจ ในการกำหนดการแต่งกายให้แต่งแบบใดแบบหนึ่งในสองแบบตามความเหมาะสมแก่เกียรติของงาน ถ้างานนั้นมีความสำคัญมาก ก็กำหนดให้แต่งเครื่องแบบปกติขาว ถ้าสำคัญรองลงมาก็กำหนดให้แต่งเครื่องแบบปกติกาที่คอปับผู้บัญชาการ

6. สำหรับงานที่ได้ให้คำแนะนำไว้ว่าให้แต่งเครื่องแบบสโมสร จะใช้เครื่องแบบสโมสรแบบ ก. (เหมือนอย่างเครื่องแบบเต็มยศ) หรือเครื่องแบบสโมสรแบบ ข. (เสื้อสโมสรเปิดอกปากเอว) ก็ได้ทั้งสองแบบ

7. คำว่า "ห้องดินกันดาร" นอกจากจะหมายถึงห้องที่กันดารตามพระราชกฤษฎีกา กำหนด ห้องที่กันดาร ที่ต้องเสียงตักโรคนัยไข้เจ็บ พ.ศ.2501 แล้ว ยังหมายความถึงห้องที่ ตามตำบลต่าง ๆ ที่ห่างไกล และมีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับตัวจังหวัดหรืออำเภอไม่สะดวกด้วย

คำอธิบายประกอบข้อ 3

เรื่อง การแต่งเครื่องแบบข้าราชการพลเรือนไปร่วมงานพิธีของเอกชน

---

1. งานพิธีส่วนบุคคลโดยเฉพาะ ได้แก่ งานหรือพิธีที่เอกชนแต่ละคนจัดทำขึ้นตามประเพณี หรือความเชื่อของแต่ละคน ซึ่งอาจเกี่ยวกับการทำบุญในทางศาสนาหรือไม่ก็ได้ เช่น งานพิธีเนื่องในการเกิด การตาย การหมั้น การสมรส การสร้างบ้านปลูกเรือน การบวชนาค เป็นต้น

2. งานพิธีที่เกี่ยวกับประเพณีของท้องถิ่นหรือชุมชน ได้แก่ งานที่เกี่ยวกับพิธีทางศาสนาหรือประเพณีต่าง ๆ ที่ประชาชนร่วมกันจัดทำขึ้น เช่น งานวันขึ้นปีใหม่ งานวันตรุษ งานวันสารท งานวันเข้าพรรษา งานกรฐิน เป็นต้น

3. การแต่งเครื่องแบบปกติขาวตามที่กำหนดในข้อ 3.2 ให้ข้าราชการพลเรือนพิจารณาแต่งเพื่อเป็นเกียรติแก่เจ้าของงานตามความเหมาะสม เช่น งานพิธีฉลองสมณศักดิ์ของเจ้าคณะจังหวัด เป็นต้น
